

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

Előfizetési díj:

Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt. 50 kr.

Az előfizetés az év folytán minden hónapban
megkezdhető.

Megjelen hetenként egyszer,
VASÁRNAP.

Az előfizetési pénzek,
úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom-
dájának” czimzandók.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal:

BUDAI-NAGY-ÚTCZA 184. SZÁM.

E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető
minden küldemény a szerkesztő- és kiadó-
hivatalhoz intézendő.

Hirdetési díj:

5 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr.,
többszöri vagy terjedelmes hirdetésnél ár-
leengedés adatik.

Bélyegdíj minden beíratásért 30 kr.

A pusztaszeri haszonbérlők érdekében.

A május hó 20-ára bekövetkezett fagy, a szép reményekre és kilátásra jogosult mezőgazdáinkat egy oly csapással sújtá, mely csapás száz és száz családot a szegénység martalékává ejté s az elpusztulás örvényébe taszítá a sok terméketlen év által gazdasági erőiben megfogyott földművelőket. Jajveszékelt minden oldalról a szép remények meghiúsultán, jajveszékelt a bekövetkezendő nyomor és inség felett hallatszik azok ajkairól is, kik eddigelé saját földeiken mint önálló gazdák művelték a földet, de kiket a jövedelem fokozásának érzélete egypár évvel ezelőtt a haszonbérlés üzletére is kiterjeszkedni ösztönzött. És e jajveszékelt előtt nem dughatja be füleit sem a magán ember, kinek lelkében az isteni mester ezen szavai: „szeresd felebarátodat mint önmagadat,” csak némileg is megfogamzottak, nem hangozhatnak el észrevétlenül a törvényhatóság illetékes közege előtt sem, melynek szent feladata gyámolítani, segíteni a tönkrejutástól, megóvni a természeti csapás által ostromozott s elszegényedéssel fenyegetett polgárokat.

Mindenki által léggé érzett az említett csapás, miután nem lettek attól teljesen megkímélve sem az észak, sem a dél, sem pedig a kelet és nyugatra eső gazdaságilag művelt földjeink. De a csapás mégis leginkább súlyos úgy szólván elviselhetetlen a város tulajdonát képező és két évvel ezelőtt bérbeadott pusztaszeri birtokán. E pusztához özlött a haszonbérlők egész legioja, meseszerű haszonbéréket ígérve a talaj használatáért, melyben a természeti ős erő még eddigelé ki nem zsákmányolt működésétől nagy termések lettek várva, remélve.

Az elmúlt év egyáltalán nem igazolta azt, sőt rendkívüli kedvezőtlenül ütött ki és az idén a múlt évi veszteségeket is helyre ütni ígérő szép tavasz által épített reményeik ismét szét tépve, megfagyasztva vannak. Pusztulás, gazdasági végelgyengülés a sorsa egy csomó jóra való munkás-, szorgalmas gazdának, kinek egyedüli hibája, hogy jobban bizott, mint a pessimistáknál szokás s rosszabbul számított mint a rafinírozott üzletember, midőn Pusztaszer ős és eddigelé ki nem zsákmányolt föld használatáért talán magas évi bérösszeget ígért.

Megengedhető-e, hogy tönkrejussanak, megengedhető-e, hogy porba sújtva röghöz ragasztott, vagy pusztá napszámoszá törpüljön az, ki önhibáján kívül szerencsétlen évek szeszélyes és vészthozó esélyei által egy időre fizetéképtelenné lett? Megengedhető-e, hogy a hitelében megingatott az uzsorás polyp karjai közé vesse magát végmegfeszítésül erőinek, hogy önálló gazda maradjon? Nem, proletárrá súlyosítani egy csomó jóra való gazdát nem szabad, ha a lehetőség megvan azok megmenté-

sére, ha út és mód van arra, hogy mások kiszámítható kára nélkül megmenthetők.

És megmenthetők-e? Igen csak akarat — melyet ember- és polgártársaink iránti szeretet teremthet — kell hozzá. És ki ne akarná? Csak az nem, ki annyira romlott lelkű, hogy örül más kárán, örül más pusztulásán s nem fáj leike akkor sem, midőn látja, hogy polgártársa családjának szemei ki vannak sirva, midőn látja, hogy a gond, a kétségbeesés állandó tanyát ütött embertársánál.

A közvélemény nálunk csakugyan manifesztálta az akaratot s csak az a kérdés, hogy mi úton, mi módon kell tenni, kell segíteni?

Felmerült tudtommal az a nézet, hogy ez évre nézve a törvényhatóság adjon a bérösszegekre nézve oly halasztást, hogy a folyó évi bérösszeg két részre osztván, fele még az idén fizetendő, másik fele pedig a következő és még hátralévő években volna fizetendő. Felmerült az a nézet is, hogy a haszonbérlői szerződésben elvállalt kötelezettség alul a többi évekre vonatkozólag felmentessenek.

Az én nézetem szerint ezek egyike által sem lenne annyira rajtok segítve, mint kellene. Az első nézet szerinti megoldása a dolognak a bajt nem orvosolná eléggé, az utóbbi pedig céltalan és törvényhatóság érdekeivel sem összeférő.

A kérdés megoldásánál minden esetben tisztában kell lenni az iránt, hogy a törvényhatóságnak szerződésből folyó jogát nem szabad teljesen érvényesíteni s ezen jog a méltányosság által, melyet a szükség parancsol, modificálandó ne csak a jelen évre, hanem még a következő évekre is.

A mi az első sorban felhozott nézetet illeti, a megoldás e módját helyesnek ismerem el ugyan, de nem elegendőnek a pusztaszeri bérlők segítségére; a második sorban érintett nézetnek pedig nem lehetünk barátjai, mert itt egy jogviszonynak a méltányosság szempontjából módosításáról s nem a jogviszony megszüntetéséről lehet szó. Ha a szerződés felbontottnak mondatnék ki, az esetre a törvényhatóság a házi kezelés rendszere már rég elejtetvén, újra bérbeadást eszközölné s számtani bizonyossággal el lehet mondani, hogy jóval kevesebb bérösszeget fog kapni érte, mint jelenleg s ha szerencsésebb termésű évek következnek be, a legközelebbi jövőben az elért haszon az új bérlőknek fog jutni osztályrészül és az eddigi bérlőknek meg alkalma sem lesz veszteségeit helyre pótolni. E következtetés megadja a megoldás és pedig a helyes megoldás kulcsát.

Állapíttassék meg, számíttassék ki először is azon évi bérösszeg, melyet a törvényhatóság a jövő bérturnusban Pusztaszerért valószínűleg kapna s a mennyivel ez kevesebb, annyival eszközöltessék a bérösszegnek leszállítása, a jelen haszonbérlők irányában is percentszerűleg állapítván meg a béröss-

szeg leszállítása az egyes bérlők irányában. A folyó évre megmaradna a kikötött bérösszeg és ezen összeg fele részben még az idén, másik fele része pedig a hátralékos évekre arányosan felosztván a jövő években esedékessé váló bérösszegekkel s a hátralékos bérösszeg kamataival együttesen volna fizetendő.

Ez volna az én nézetem szerint a leghelyesebb megoldás, mely nem járna szerződés felbontásával, hanem annak a méltányosság kívánalmi szerinti módosításával csupán. Valaki, igaz, ellenvetésül felvethetné azon kérdést: ki tudja a jövő bérturnusban nem fog-e a város ugyanannyit kapni, mint jelenleg? A nyerendő összeg, bármennyire legyen is az a jövő titka, határozottan mondhatjuk, hogy nem lesz akkora mint most, mert a gazdaközönség okult s jól tudja ma már mindenki, hogy oly magas bérösszegek mellett, mint a pusztaszeri bérlők egyáltalán fizetnek, haszna a gazdáknak nem, hanem kára igen is lehet; a törvényhatóságnak pedig az egyesek világosan és előrelátható megkárosodásával jövedelmeit fokozni nem szabad, nem lehet.

E sorokat közrebocsájtani s nézeteimet előterjeszteni időszerűnek tartottam. S noha nem azon czélből irtam, hogy azokat másokra octoioáljam, azt hiszem a szőnyegen forgó s maholnap már az illetékes törvényhatósági közeg alá is kerülő tárgy tisztázásához hozzájárultam s ha mást nem, eszmecsérét idézhetek elő, mely hogy minél kiterjedtebb legyen, az ügy fontosságánál fogva is kívánatos. E rövid sorokat a törvényhatósági közgyűlésnek ajánlva azon francia közmondásra való utalással: Qui veut le fin, veut les moyens (a ki el akarja érni a célt, az akarja annak eszközeit is), bezárom s hiszem, hogy az ügy a sújtott polgárok érdekeinek megfelelő eldöntést nyerend.

Tassy Pál.

Kecskeméttől Philadelphiáig.

— Hanusz István. —

(6. Folytatás).

Az atlanti oceánban legelőször is a Rennel-féle tengeráramon kell keresztülrönnünk, mely Spanyolországnak Finisterre nevű fokától kanyarodik a Biscaya öbölbe, az említett fok onnét nyerte nevét, hogy Amerika felfedezése előtt ez tekintett a szárazföld végének nyugat felé, melyen túl a régi térképeken tengeri szörnyek voltak rajzolva, melyek az oceánra merészkedő hajóst hajójával együtt a víz alá rántják. Innét magyarázható Columbus első útjárásainak páni félelme, midőn Európa és Afrika partjait a láthatárban elmerülni látták. A Rennel-áramlat a francia partok hosszában a csatorna bejáratához jut, az angol Cornwallis félszigetnél megoszlik, egyik ága a Szentgyörgy csatornán át az ir tengerbe csap, másik a smaragd sziget — Irland — nyugoti partjai mellett az oceánba. E tenger-áram langyos vizei Anglia délnyugati partjain oly meleg éghajlatot teremtenek, hogy nem ismernek ott fagyot, 4 meleg foknál alább a hőmérsék télen sem süllyed, miért is a szabadban kitelelnek a száz éves áloe (agave americana), a chinai eredetű és hölgyeink által annyira kegyelt kamellia, ablakaink ékessége a fuchsia, a libanoni czedrus,

a narancsféle fák és a myrtusok a temetőben, holott nem érik meg a szőlő, melynek a nyári meleg iránt nagyobb igényei vannak; pedig Angliának e része messzebb északra esik mint Arvavármegye, hol májusban szántanak és a zabot nem egyszer aratják le hóban augusztus végén vagy szeptember elején. Franciaországra nézve ellenben kártékony a Rennel-áram, mert partja tőrja a tenger fővénjét és mindazon sziklatörmelék, mit a spanyol partokon leszórt. Nem egyszer torlaszolta már elékép a folyók torkolatát és volt okozója veszedelmes áradásoknak. Így tett 1500-ban az Adour folyóval, mely azután Bayonne-től északra 4 mértf. távolban volt kénytelen új torkolatot nyitni és 79 évi erőködés után sikerült csak ismét visszaterelni az eltévedt folyót régi medrébe. Az egész futóhomokterület, mely az Adourtól a Girond folyamig 30 mértf. hosszú, 7—12 mértf. széles és 120 □ mértf. teret foglal el, ezen áramnak köszöni eredetét, vagy legalább homokkal való elborítottását. Franciaországban e kis Saharának Les Landes a neve és oly laza talajú, hogy a birkapásztorok falábakon járnak rajta. A francia forradalom óta kísérletet tettek meghonosítani ott a jegenye-fenyőt (abies excelsa) és a parafa tölgyet (quercus suber), valamint a mezőgazdaság egyéb ágaira alkalmassá tenni, de ez csak pontonként sikerült és mint oázok vannak elszórva a sivatagban. E. Delfortrie 1870-ben néhány talajkeresztmetszetet ismertett meg, melyek Bordeaux város környékén bukkantak ki s melyekben a mostkori és a római gall korszak omladékai alatt szép rétegzetű, tengeri kagylókat tartalmazó homok és görgyület rétegre találtak, — mely lelet mindenesetre azt bizonyítja, hogy Bordeaux, mely most a tengertől 10 mértföldnyire van, hajdan tengerfenék volt. Ujabbán számításokat tettek a Landesek területén a fővénnyel tova terjedésének gyorsaságára vonatkozólag és igen megdöbbentő eredményre jutottak. Descombes szerint ugyanis 200 köbméterre lehet becsülni folyó méterenkint a homok ama terjedelmét, mely ilyenkor 50 év alatt összegyülekezett. Az összes mennyiség mintegy 46 millió köbméter rúg, középszámmal tehát évenként 920,000 köbméter fövenyt hány a Rennel-áram eképen a partra. E buczkák átlagos magassága 60 méter, körülbelül mint a kecskeméti nagytoronyé, évenkénti előnyomulásuk 18 méter. Ne tessék megjedni e roppant porzó-tömeget, van szomszédságunkban egy város, hol a régi jó időkben 30 akó bor fogyott el a városházán tinta-tölteléknek!

Ilyen a tenger! épít és ront. Hollandiát vájja, Franciaországot vakolja, — csak hogy nem sok benne a köszönet. Nem is tekinti az újabb földirat a tengert haszontalan, lomha víztömegnek, melyről elég annyit tudunk, hogy sok víz van benne, és ez sós, és mely a költő szerint „iszonyú, ha mélyét fölveti, midőn hullámai vad szélvész kergeti.“ (Vörösmarty.) Sőt inkább a föld éltető eleme, vére gyanánt tekinti, mely szünteleni körforgása által annak mintegy vérkeringését képezi, a belé ömlő folyamoknak nemcsak temetője, de bölcsője is. Greguss Gyula, korán elhunyt kitűnő természettudósunk szerint alig táru elénk a földön természeti látvány, mely bennünk a végtelennek sejtelmét hathatósabban gerjeszteni föl, mint a tenger. A sik pusztán

csak az ég boltozata szab korlátot tekintetünknek, de a tenger lefelé is mint mérhetlen nagy tűnik fel előttünk, miért is képzeletünkben a tenger és rengeteg nagyság fogalmi egygye olvadnak. Az összes világtengerekben, melyek tulajdonképen egyet képeznek és melyeket helytelenül illet meg az „állóviz“ nevezet, egy fő áramlat uralkodik, mint a szerves testben egy összefüggő vérkeringés, de részei közül ezúttal az lesz ránk nézve a legfontosabb, melylyel áramlat utolsó negyedében, az oceán közepe táján találkozunk, ez áram röviden csak Golf-áramnak nevezetetik, melyet M. F. Maury (1806—1873.) a new-yorki csillagdnának kitűnő igazgatója következőleg ismertett: „Van a világtenger (atlanti oceán) kebelében egy folyó. Legesekélyebb víz-állásában soha meg nem apad, legnagyobb áradatában soha medréről ki nem önt. Partjait és ágyát hideg vízszegélyek képezik, melyek közt langymeleg és kék vízei tömör hullámokban hömpölyögnek. Sehol az egész világon nem létezik ehhez hasonló fölséges hullámár. Sebesebb az Amazzonnál, háborgóbb a Mississippinél és az általa hömpölygetett vizeknek e két folyam víztömege még csak ezred részét sem képviseli.“ Kezdetben 3 mértf. széles, a floridai szorosnál már 40 és Carolina állam partjain vizeinek színe indigo-kék, sósabb a többi tenger vizénél és tele van tengeri füvel, valamint gazzal, melyet a mexicói öbölbe ömlő folyamok belesodortak, — a Hatteras foknál túl 80—150 mértf. szélességre terjeszkedik és színe szürkülni kezd, de oly élesen különbözik színe még ekkor is a többi tengervíztől, hogy szemmel felismerhető, ha a hajó esetleg félig benne, félig kivüle halad is. Eredete e folyamnak a karibi tenger és mexicói öböl kettős medencéje, hol vízei a hegyektől körülzárt óriási ikerkatlanban felmelegedvén, 3 mértföldnyi óránkénti, tehát nagyobb sebességgel tódulnak az atlanti oceánba mint Amerika folyamóriásainak hatalmas árszói, mélysége 380 méter. Vizeit az oceánnak egyenlítői áramlatából nyeri, mely a guineai öböl felől jöven, Délamerika legkeletibb fokánál, a Roque-nál megoszlik. Egyik része a Kis-Antillák szigetcsoportja közt átszűrődvén léte ad a Golf-áramnak. Utját legjobban megjelölték azon palmaolajjal telt hordók, melyek 1823-ban az áramlat által Hammerfestbe, Norvégiába vitettek. Előtte való évben a guineai öbölben villám ronsolt szét egy hajót és annak romjai közül szabadultak el e futamjelzők.

(Folytatása következik.)

Nyilatkozat.*)

A „Kecske-mét“ f. é. 24-ik számában Dr. Szeless József jogtanár úr ellen egy személyét s becsületét legmélyebben sértő cikket jelent meg Német Ödön úr tollából. Ennek folytán alulirottak felszólítván az ügy kiegyenlítésére, N. Ö. urat felhívtuk a megsértett becsület helyreállítására általa választott úton eleget tenni. Az ennek folytán kifejlődött eljárás nem tartozván a nyilvánosság elé, de nem tartozván az egyáltalában senki másra,

* Ezen nyilatkozat a „Kecske-mét“ szerkesztőségéhez is beküldött.

mint egyedül a megbizottakra; alulirottak egyszerűen kijelentjük és nyilvánosságra hozzuk, hogy a mindkét fél megbizottainak közös megállapodását, mint emberi és lovagias fogalmak szerint egyedül lehetségest N. Ö. úr el nem fogadta.

Ezen a megbizottak által meghatározott elégtételi módnak visszautasítása után a megbizottak visszalépvén, a dolog eldöntöttnek lett volna tekintendő; de az ügy komolysága s a sértés nagysága követelte, hogy N. Ö. úr még egyszer komolyan felszólíttassék teljes elégtételadásra, egy éji gondolkodási időt adván s figyelmeztetvén őt a komoly következményekre. Az ekként kitűzött újabb határidőre N. Ö. úr megbizottakat nem küldött.

Feladatunk ezzel bevégeződvén, nincs más hátra, mint eljárásunkat a nyilvánosság elé bocsátani s a nagy közönségnek tudomására juttatni.

Kecske-mét, június 15. 1876.

Bíró Kálmán.

Ifj. Szeless Kálmán.

Kecske-mét, június 15. 1876.

A „Kecske-mét“ t. szerkesztője, nem tudom azért-e, hogy mint mondani szokta, emberi önértéket levetkezni nem tudja, — vagy talán irántam mindenkor tanúsított és kifejezett baráti jóindulata (?) által vezéreltetve, lapja 24-ik számában helyt adott egy ellenem oly modorban írt cikknek, melyről előre tudhatta, hogy egyik félnek okvetlen vagy fizikai vagy erkölcsi megsemmisülésére kell vezetnie; — ez eljárásáról tehát bővebben szólni nem akarok, itélje meg azt az elfogulatlan közönség.

Értem ama „czimtelen sorokat“, melyeknek szerzője maga sem tudott czimet adni s melynek kihívó és minden mértéket túlhaladó modora feszült izgatottságban s várakozásban tartotta a kedélyeket. Mindenki azt hihette, hogy a ki ily szemtelen vakmerőségre vetemedik, az nem csak a papíron, de komolyan is számot vetett magával s nem lehet az elégtételnek azon neme, melyet megadni kész ne volna; — s minő csalódás! — De erről majd alább többet.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy jelen soraimmal polemizálni nem akarok, mert ez a történetek után lehetetlen; — ez annyi volna, mint egy oly emberhez magam lealacsonyítani, ki nyomorult gyávaságát a szinlelt hősiesség leple alá rejtve elég vakmerő a türelmes papíron henczenni s mások becsületét sértetgetni; — azután pedig még a törvény oltalmában sem bizva, s magát vaknak, süketnek, némának, tehetetlennek szinelve, magát a becsületbeli elégtételre képtelennek deklarálja. Ily emberhez több szavam nincs, ki mint egy nyomorult féreg csak porba tiporni való s egy rangban áll azon erkölcsileg bukottakkal, kik hajdan úton útfélen bárki által leölethettek. Ezt nem én mondom; ezt a bélyeget a lovagias elégtétel bár előítéletnek nyilvánított fogalma sütötte rá, de mely minden törvény daczára él mindenki szívében, soha ki nem halhat s becsület- és önértékünkben leli leghivebb kifejezését. Tudom, hogy ily nyomorult gyáva irányában mily bánásmódra vagyok jogosítva; kik ismernek azt is tudják, hogy a természettől nyert adomány segélyével mily könnyen vehetnék magamnak ez úton is elég-

TÁRCZA.

A dal.

Mint a bányász a föld méhét
Osztozt adó kincszomjában,
Úgy kutatom az ő-s-anya
Természetet nagy titkában.

(A bölcs könyvek azt tanítják,
— Azt lehet belőlük tudni —
Hogy a világbölcsességgel
Bolondságig lehet jutni.)

A más lapon más van írva,
Titkos betűk, kérdőjelek,
Mikre — éppen mint a bölcsék —
Egy szóval sem felelhetek...)

Föltekintek a kék égre
S mit látok ott vizsga szemmel?
Derült az ég, — majd elborul
Fekete gyász föllegekkel...

Csillag fénye azt ragyogja:
„Gyenge ember, gyenge ember
Titkaimat kiaknázni
Mért nézsz rám kancsi szemmel?“

Napsugára meg elvakít,
Nem szabad beléje nézned,
S hogy honnan jön és hová megy? —
Elfárad a sólyom képzet.

Fü, fa, virág, mind titkot rejt,
Mint elásott kincs őrzője...

S felelj reá: felnyilik-e
A halottak temetője?

Mindent sűrű fátyol borít,
Önző és bölcs elismeri,
De hogy lásson — e nagy fátyolt
Senki föl nem lebbentheti.

Csak a dal az, mi nyiltan szól,
Mint bokorban a csalógány;
S mit rejt a dal? — Feleljen rá
A szerelem, bor és cigány!

Pásztor Ferencz.

Deák Ferencz.

— Irta: Rogge Valter. Ford. H. J. —

(6. Folytatás.)

Magyarország Bach általi reorganisatiojára, mely papíron oly szépen vette ki magát, Deák következőket mondotta: „Ez az ember úgy jön ki előttem, mint ki a mellényét gombolja be felülről, azonban nem a helyes gombon kezd; szabályszerűen gombolja be egész végig, végre is egy gomb és egy lyuk üresen marad, nincs egyébe hátra, mint az egészet újra kezdeni!“ Találó még egy másik anekdottája, melynek, hogy igaz legyen, nem egészen valószínű előzménye van: t. i. midőn Deák 1851-ben Bécsben volt, miszerint Skoda tanárral szivbaja felől tanácskozzék, rá hagyta magát birni, hogy Bach miniszterrel összetalálkozzék. Bach sohasem volt Magyarországon, Deák az egész abszolút regime alatt nem volt Bécsben egyszerűen többször. „Ha ön belátja azt, hogy a magyarság előbb-utóbb a némettségbe fog beleolvadni, miért őrzik magokat oly erősen az elkerülhetetlen

ellenében?“ kérdezte volna a miniszter. „Kegyelmes uram jó keresztyén s hiszi, hogy egykor a menyországba fog jutni“, felelte Deák nem minden malicia nélkül; mert a „jámbor“ báró czimere jelszavával „in cruce spes mea“-t választotta, — „s valjon ezért eme pillanatot hajlandó volna-e siettetni?“ Ha azonban mint egy bécsi lap teszi ez anekdottát, Belcredire alkalmazza s nem Bachra az összeütközés kikerülése kedvéért, úgy az elveszti jelentőségét, mert Belcredi soha nem akart germanizálni!

Az olasz hadjárat után is Deák távol volt attól, hogy a kezdődő nemzeti propagandában résztvegyen, vagy a cselekvés élére álljon. Tizenhárom évvel később a Deák-körben tartott utolsó beszédei egyikén megjegyzi, hogy „helyeselte akkor a magyarruha viselését, mint a nemzetietlen kormány elleni demonstratiót.“ Saját ruháin azonban a magyar viseletet igen kevésé utánozta, de soha tulajdonképen nem követte. A legveszedelmesebb zavarok idejében, midőn Eötvös szűk magyar-nadrág és hosszú szárú csizmákban járt, Deák igen kis concessiot tett, hogy atillát hordott, mely a német tanulók zsinóros felöltőire hasonlít, végre, hogy bő nadrágjára némi zsinórt alkalmaztatott. Így lehetett naponta látni, soha ki nem alvó szivarral szájában délben az újtér sétányán járkálva, kezei hátul összefogva, kedélyes beszélgetésben néhány ismerősével táborkarából, kik között Csengeri játszát az első szerepet. Mig Eötvös Villafranka után, „Ausztria hatalma és egysége biztosítékai“ czimű röpiratával fellángoló lelkesedéssel egy az egész birodalmat egyesítő központi parlamentért szállt sikra, addig Deák nyugodtan hagyta folyni az események menetét. Azon nagy előnyt vont a belőle, hogy még mindég szabad keze volt, mig

tételt; — de vajjon nem saját kezeimet piszkolnám-e el vele s szereznék-e ez úton magamnak nagyobb dicsőséget? Nem tudom, de annyi bizonyos, hogy mindennek megvan a maga módja és alkalma.

Nem akarom a t. olvasó közönséget régiebb dolgok felelevenítésével untatni; jól ismerik ez ügy folyamát s közönségesen tudva van, hogy mintegy három hónappal ezelőtt megjelent cikkemre N. Ö. azzal felelt, hogy ünnepélyesen kijelentette, miszerint ellenem sajtópert fog indítani, mire nézve a szükséges lépéseket meg is tette. — Most három hó múlva, a törvény oltalmára támaszkodni nem érezvén elég alapot s a biztosan fizetendő „nem csekély összegkére” is gondolván, az e téren történtek végtelen hamis előadásával kijelenti, hogy meggondolta a dolgot, a sajtópertől már eláll, minek megindítását pedig úgy a közönség mint én is méltán és jogosan várhattuk, hol állításaim valóságát a törvényes eljárás igazolta volna. Ettől ő gyáván visszarettent, mi által egyszerűen azon ünnepélyes kijelentése után a legnevezetesebb és szánandóbb színben tüntette fel magát.

Mit tett tehát? — Leült a békés, türelmes papir mellé, elkezdte magát mindenféle nyelven biztatni, hogy „ne félj”, — s végre neki bátorodva, annyira elhitette magával hogy nem fél, miszerint „24 óra alatt meghalni, mindent, mit ember merhet, tenni készen állott” — a papíron. Ezután elővette a szótárt s abból 3 hó leforgása alatt kijegyezte mindazon szavakat és kifejezéseket, melyekkel idegen és saját nyelvünkön másnak becsületét s jellemét bepizkolhatni vélte s ezeket „czimtelen sorokban” összetákozva, a nyilvánosság elé tálalta.

Polgári és tisztai becsületemnek ily aljas vakmerő megtámadása természetesen bennem is azon meggyőződést érlelte meg, hogy a nyomorult komolyan el van határozva „mindent merni mit ember merhet” s első pillanatra tisztában valék a teendővel az ily sértés megtorlására. Polgári becsületem s jellemem tisztán áll; ha minden piszkos ember képes volna mások becsületét beszennyezni, úgy a becsület megvédése a legnehezebb feladatok közé tartoznék. De tisztai rangom és becsületem fenntartása követelte, hogy tisztársaim irányában magamat igazoljam. Ez megvan; — felemelt fővel nézhetek bárki szemébe, főparancsnokságomnak szabályaink szerint előirt jelentésemet önértzetel terjeszthetem fel; az előítélet helyreállítja és pótolja azt, mit az elégtételre képtelenség gyáván visszautasít.

És mégis ily nyomorult, hitvány, gyáva teremtmény, ilyen sehonnai bitang meri nekem azt mondani, hogy ismerjem be bűnömöt s kérjek bocsánatot! — Óh, minden égnék minden istenségi! — nézzétek egy örült őrjöngési rohamait, — nézzétek és lássatok egy alávaló szemtelen embert, ki más becsületét vakmerőn sértegetni tudja, de azt helyreállítani s elégtételt adni nem lát, arra képtelen nyomorék!

Hogy ő nem bandita, azt elismerem; mert a banditában, ha még oly gonosztevő is, mindenkor bizonyos férfias erő és bátorság kivánatik és feltételeztetik, mi ő nála a legnagyobb mértékben hiányzik, banditának tehát már csak ezért sem nevezhettem. De igen ismétlem, hogy irodalmi

bandita, irodalom terén erőszakoskodó, ki csak az alkalmat keresi, hogy békés és soha senkit nem sértő emberekbe belekössön, azokat bántalmi és sértegetései által vérig ingerelje s akkor gyáván meghúzza magát. Azt mondja, nem gyilkolt és rabolt; — ugyan nézzen magára s gondolja meg, hogy ha csak a gyerekektől az abc-és könyvet el nem rabolja, kit lenne ő képes kirabolni, — látva és ismerve, hogyan képzelhetné őt valaki rablónak, hisz oda legalább is bátorság kell? De igenis irodalmi rabló, ki más becsületét akarja elrabolni, de annak megvédésére alkalmat szolgáltatni nem képes.

Nem tudom, mit kíván még több bizonyítást, de ha a papíron oly könnyen meg tud halni, úgy a történetek után, ha képe volna, már életben nem lehetne.

Egyébként ha akkor, midőn a nemesak ellenem, hanem városunk több igen érdemes polgárai ellen a „Kecskemét”-ben több ízben elkövetett durva mocskolódások s becsületsértések tollamat az erkölcsiség s becsület védelmére a nálunk, — hol oly nagyszámú intelligencia van s mégis mindez türetek, — már nagy mérvben kifejlődött catalinai áramlat megtámadására vezérelték, nem gondolva azzal, hogy támogatásra számíthatok-e vagy nem, oly biztosan tudtam volna N. Ö. gyávaságát, mint ma, akkor talán az irodalmi bandita kifejezéssel találobban élhettem volna, annyiban is, mennyiben a becsületsértések s irodalmi betyárkodások leginkább névtelenül, vagy álnév alatt, tehát orozva tétettek; de mivel ezek, mint ma már biztosan tudom, nem csupán N. Ö., hanem egy egész banda által üzetnek, melynek czélja az általános terrorizálás s az általuk kiszemelték bántalmazása s melynek N. Ö. csak egy régiebb érdemes tagja: ennyiben az irodalmi bandita kifejezést egyáltalában nincs okom mással kicserélni.

Nincs drágább kincs a becsületnél; — s ha azt támadja meg valaki ily aljas és szemtelen modorban, s még hozzá minden tisztességes út el van zárva, melyen elégtételt venni lehessen, akkor hiszem és bizom a közvéleményben, hogy — a mi különben elítélendő volna, — a feltett kincs megvédése érdekében még az ily tartalmú kifakadások mint végső eszköz irányában is elnéző leend s felfogja a becsület megvédésére irányzott törekvés nagy horderejét! Inkább nem élni, mint a becsületen csak egy foltot is tűrni!

Beszélhetsz és irkálhatsz most már nyomorult gyáva; mindenki tudja, tetted mennyire eshetik beszámítás alá s én is ismerem az egyedüli utat, melyen elégtételt vehetek!

A mélyen tisztelt közönség pedig bocsássa meg nekem és lapunknak, hogy becsületem megvédése végett egy gyáva sértegető irányában ily modorban kénytelenítettem fellépni; — de mentsem ki azon körülmény, hogy más út és mód a határtalan vakmerő sértegető gyávasága miatt nem állott rendelkezésemre.

Szeless József.

UJDONSÁGOK.

— Katona József sirját e héten öt ifjú úri hölgy megkoszorúzta; jól esik e tényt feljegyeznünk azon sok szemrehányással szemben, me-

lyet a sir állítólagos elhanyagoltatása miatt hallanunk kellett. Az igazság érdekében felemlítjük még, hogy a sir rendesen feltisztítva s jóállapotban van, a mint erről bárki meggyőződhetik.

— A nőegyleti választmányának e hó 14-iki ülésén mutatták be magukat az új titkárok. Ugyanez alkalommal a választmány iveket bocsátott ki, melyekre alapító és részvényes tagokul belépők fognak aláírni; a védegyeleti eszmék miként létesíthetése tárgyában javaslatot végett szintén egy bizottság küldetett ki.

— Az úrnapi ünnepélyek az idén is a szokott fényvel tartattak meg s a nép tengerként hullámzott a felállított oltáros sátrak körül. Kár, hogy a tűzoltók, ha már hozzá fogtak a locsoláshoz, nem öntözték meg annyira az utakat, hogy a por ne lett volna annyira kellemetlen. A nagy néptömeg daczára a rend sehol sem zavartatott meg.

† Loidin Jakab 38-ik gyalogezredbeli főhadnagy neje e hó 10-én hajnali 3 órakor pár óráig tartó súlyos szenvedés után hirtelen meghalt. Temetése igen nagy számú katonatisztek diszes megjelenése és közrészvétel mellett ment végbe. Béke hamvaira!

— Az újonnan szervezett kecskeméti adófelügyelő hivatalhoz számtiszttekké Hermann Antal, Pallér István, Gaál István és Szabó László eddig adóhivatali tiszték helyeztetek át.

— Lapunk múlt számából tévedésből maradt ki beérkezett tudósításunk a helybeli kegyesrendi főgymnasium ifjúságának a szavalat-, zene- és műénekből f. hó 3-án tartott nyilvános vizsgálatáról. Az ünnepély a gymnasium csinos és árnyas kertjében, mely izléssel volt feldiszipelve, szép közönség részvétele mellett folyt le, mely a sikerült zene, műének és szavalati részeket élvezettel és figyelemmel hallgatta végig. Egyúttal a nagy számmal beérkezett pályázatok is kihirdetettek s a nyertes ifjak élénken megéljeneztek.

— Tatay Endre kecskeméti kir. törvényszéki díjas joggyakornokot a m. kir. igazságügyminiszter a félegyházi kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— A külső fürdőházat meglehetősen látogatja ugyan a közönség, de mégis nem ártana egy kissé nagyobb érdeklődés is a különben csinos hely iránt. Úgy halljuk, hogy egy társaság legközelebb mulatsággal összekötött kirándulást rendez oda, melyre az ott levő nagy terem s a rendelkezésre álló zongora kedvencz segédeszközül kínálkoznak.

— Kecskeméti dalárda. Közeledvén a szegedi orsz. dalárünnepély, helybeli dalárdánk kebelében is megindult a mozgalom, mely városunk zene- és dalkedvelő közönségének is ígér egy pár élvezetes estét. — Dalárdánk oly szerencsés volt, hogy karvezetőjének Sz. Nagy Károly urat nyerhette meg, ki működését már a töle várt szorgalom és buzgósággal meg is kezdette, úgy, hogy reményünk lehet a dalárdát még az orsz. dalárünnepély előtt párszor hallhatni. — Azt is hallottuk, mikép városunk művelt ifjúsága között is van mozgalom arra nézve, hogy a dalárdát felfrissítsék, mi a dalárdára nézve bizonyára nagy nyereség lenne.

— Újólaj figyelmeztetjük a t. cz. közön-

Eötvösnek az 1860. oct. 20-án kibocsájtott diploma után, tekintettel a központi parlamentet határozottan elkárhóztató magyarországi hangulatra, a personal unióért kellett küzdenie. Mig az októberi diploma után is Deák minden direct fellépéstől távol maradt: mégis ő volt, ki egyetlen szavával az egész agitációt helyes irányba terelte. Az ó-conservatívok, mint a diploma szerzői felajánlák neki az országbírói állást, de igen lakonikus választ nyertek:

„Hogy lehetnék én „Judex curiae”-tek? Elfeledtetek, hogy én igazságügyminiszterek vagyok és 1848 szeptembere óta lemondásomra mi feleletet sem nyertem?” Ezzel egy csapással tisztábazozva és megállapítva volt, hogy az 1848-iki törvényekhez s nem a dicasteriális kormányzathoz kell ragaszkodni. A bécsi urakkal saját hazájokban az ó-conservatívokkal való harczot ki volt jelölve, az alkotmányosság folytonos fejlődését szigorún meg kellett őrizni: a parlamentarismus (a felelős miniszterium) mint azokat 1848. ápril havában mint országgyűlési végzéseket a korona szentesítése teljes törvényerőre emelte, nem tekintethetett többé úgy, mint elvetendő forradalmi kinövés, mely a forradalom s a világsi nappal megszünt létezni; ez volt azon széles democraticus alap, melyre Magyarország alkotmányát örök időkre basizozta, mely az absolut kormány bukásával, mint törvényes alap előtérbe lépett. Így az egészben ó-conservatív októberi diplomától a lét joga elvonatott s az összes restaurált udvari kancellária, a budai helytartótanács, a tárnokság s minden többi márczius előtti dicasteriumok, melyeket az októberi diploma életréhvott, törvénytelennek bélyegezteté. E sakkhúzás magától Deáktól eredt s ezzel az egész mozgalomnak iránya és czélja meg volt adva, természetesen nem

szabad elhallgatni, hogy ez nemesak azért talált oly óriási viszhangra, mert a megváltó szótatot ő mondotta, hanem mert a tudat szunnyadozva minden kebelben élt. Azonnal érezték az ó-conservatívok az ellentétet egész teljességében. Báró Sennyei a budai helytartótanács elnöke és Zsedényi mint udvari tanácsos a bécsi udvari kancelláriánál nyíltan kijelenték a lapokban: „ha az 1848-iki törvények közvetlen átmenetelt a forradalomra nem okoztak volna, akkor mindenesetre lehetne arra gondolni, hogy azok alapján pactáljunk, így azonban még csak csatlakozási pontul sem szolgálhat.” Deákban és egyedül Deákban lüktetett a nemzet egész élete. Deczember első napjaiban, midőn Scitovszky bibornok herczeg primás Esztergomba notabilitásokat hívott meg conferenciára, hogy az országgyűlés egybehívását eszközölő választási törvényben megállapodjanak, Deák és Eötvös útja ismét elvált. Abban, hogy a császártól egybehívott bécsi központi parlamentbe nem mennek be, 1860. tavaszán már megegyeztek. Eötvös azonban elment Esztergomba, míg Deák a meghívást nem fogadta el, mert ő az 1848. ápriljában a királytól szentesített választási törvényt teljes érvényében fenállónak ismerte. Valósággal a primatialis conferentia nem tehetett egyebet, mint ugyanazon törvényt alapul elfogadni; minden lépésnél, melyet Magyarország az alkotmányosság útján előre tett, Deák volt az ország megtestesült előrelátása s a nép tulajdonképi útmutatója.

Noha az 1848-iki törvények érvényét oly erőlyesen vitatta, nem kevésbé volt hajlandó a radicalis elvnyargalások ellenében is küzdeni, melyeknek egy újabb forradalomra s Ausztriából való elszakadásra kellett volna vezetni. Bárha tartózkodott is hivatalosan fellépni, mielőtt az ország-

gyűlés össze nem hivatik, hogy a legcsekélyebb látszatot kikerülje annak, mintha az országra valamit octroyálni akarna: hatalmas befolyását mégis a mérsékletre irányozta, mit kéz alatt gyakorlott, mégis igen áldásos factor volt. Ösztönszerűleg érezte a határokat, hogy az opportunitási politikának e krízisben jogosultsága meddig terjed; hogy lényegtelenhez ragaszkodás által a lényegest elérhetlenné ne tegye, önző erőltetésével az elérhetőt ne vesztélyeztesse. Igyekezett; hogy az 1848-iki törvények érvényét elismerjék s ez által oly fegyvert nyerjenek, melylyel a kezdetben oly erős Ausztriától való elszakadást célzó agitacionak ellenszegülhesse. Azon törvények elismerése, melyek 1848. ápril haváig a korona hozzájárulásával alkottattak, volt Deák kezében a legjobb védőfegyver mindazok ellenében, kik a debreczeni gyűlés 1849. ápril. 14. hozott határozatára, t. i. az ausztriai ház trónvesztességére visszatérni gondolkodtak. Midőn egynehány heves verű és kétértémű radical az egész agitációból, csupán pusztan anarchiára akart tőkét csinálni, Deák nyíltan fellépett ellenökben. Pest-megye gyűlésében megszavazták az újonczozás és adószedés beszüntetését s hogy többé restaurált megyehivatalnoknak sem szabad egyik vagy másik actushoz járulni. A városházán Szilágyi Virgil, utóbb az ultramontanismus szolgálatába lépett örökös összeesküvő indítványozta az osztrák törvények- és intézmények-, még a telekkönyveknek is azonnali hatályon kívül léptetését. Deák azon intéssel lépett fel ellenében, mely nem sokára jelszó lón: „Lőporral nagy várakat lehet levegőbe röpíteni, de a legkisebb kunyhót sem fölépíteni.” (Folytatása következik).

seget a télen át itt működött szintársulatnak karmesterére, Szabados Géza úrra, ki sok évi tapasztalata után nemcsak zongora hangolást s egyéb javításokat teljesít, de a zenének és éneknek bármely ágában igen alapos oktatást adni képes. Városunkban rég nagy szükség van alapos zenemesterre s azért ohajtjuk, hogy Szabados úr kellő felkarolásnak örvendjen és így közénk telepedése állandó legyen.

— Megjelent és szerkesztőségünkhez beküldött a magy. or. Protestáns egyület, Kecskeméten tartott ez évi közgyűlésének NAPLÓJA (Évkönyv) és ama nagyérdemű FELOLVÁS, melyet Ferencz József unit. lksz. tartott. A Naplóban, melyet gyorsírók jegyzései után Laukó Károly helyb. ev. lksz. szerkesztett, olvasható azon szép és igen tanulságos egyházi beszéd is, melyet Fejes J. a gyűlés napján a ref. templomban mondott. Mindkét füzetnek nyomása és kiállítása dicséretére válik a nyomdász úrnak. — Kaphatók ezen füzetek a helybeli Reform. és Evang. lelkészeknél és Lestár Péter együleti elnök úrnál a tak.-pénztár helyiségében. Az Évkönyvnek ára 50 kr., a Felolvasás 30 kr. A legmelegebben ajánljuk t. előfizetőink és a t. közönség figyelmébe ezen olcsó, szép és tanulságos olvasmányok megszerzését. Ezek is egy-egy mutató tükörei azon emberbaráti nemes törekvésnek, melylyel a nevezett Egyület a közművelődés fejlesztésében oly ernyedetlenül munkálkodik.

— A helybeli reform. lyceumban, a tanévet berekesztő vizsgák, következő napokon és rendben tartatnak: június 25-én d. e. 10—12 a gyorsírás és francia nyelvből az V. és IV-ik oszt., mely alkalommal a négy alsó osztály rajzmutatványai közszemlére tételnek ki; június 29., 30. és július 1-én magántanulók vizsgái és a két utóbbi napon érettségi írásbeli vizsga; július 3-án a VII. oszt., 4-én d. e. a VI. és d. u. az V. oszt., 5-én d. e. a IV., d. u. a III. oszt., 6-án d. e. a II., d. u. az I-ő osztály közvizsgája; 7-én és 8-án az érettségi szóbeli vizsga. Június 25-én délután 5 órakor tartatik a zárónapély; mely vizsgákra a t. cz. szülék s a tanügy barátai tisztelettel meghívataknak. Kecskemét, június 15. 1876. Az igazgatóság.

— Nyilvános köszönet. Tekintetes Gallia Emma asszonyág három kötet értékes könyvet küldött a helybeli állami főreáltanoda jeles növendékeinek jutalmazására. Fogadjá érette az ifjúság nevében őszinte köszönetünket. Dr. Dékány, igazgató.

— Köszönet-nyilvánítás. Aolirott kedves kötelességemnek tartom azon humanus és lekötő bánásmódot, valamint szíves pártfogásért, melyet Rohák István százados úr a f. évi fegyvergyakorlat alatt irányomban tanúsított, a nyilvánosság előtt köszönetemet nyilvánítani. — Soós József, volt egyéves önkéntes.

— Folyó hó 11-én tartott s tánczvigalommal egybekötött műkedvelői előadásra vonatkozó kimutatást, közbejött akadályok miatt, ez alkalommal közhírré tenni lehetetlen lévén, azt a jövő számban fogjuk a nyilvánosság elé bocsájtani. Egyszersmind elmulasztatlan kötelességünknek tartottuk az ez alkalomra özv. Kovács Lászlóné úrnak a tánczterem és melléktermeinek átengedéseért, nemkülönben a nagyérdemű közönségnek becses pártfogásáért s az ezen előadáson közreműködő t. hölgyek fáradhatlan buzgalmokért hálás köszönetünket nyilvánítani. — Kecskemét, 1876. június 16. — Blaskovics Gyula, pénztárnok.

— (Beküldetett.) Dr. Popp J. G. „Anatherin szájvize.” Azon szerek között, melyek a fogak jókarban tartására czélszerűnek bizonyultak, dr. Popp J. G. bécsi udvari fogorvos „Anatherin szájvize” elsőrangú helyet foglal el. Oly polzer tanár a bécsi klinika rektorának ítélete ezen „Anatherin szájvize” e czéla a legalkalmasabb szer s mind általa, mind számos más orvos által fog- és szájbetegségek ellen gyakran rendeltetett használatra. Nagyon ajánlható dr. Popp J. G. úrnak vegytani fogpora is, mely naponkénti használat mellett kitűnő eredménnyel alkalmaztatik. Anatherin fogpépe, mely az egészségnak ártalmassá válható anyagokat nem tartalmaz, egyike a legjobb s e mellett legkényelmesebb fogtisztító szereknek. Lyukas fogak kitöltésére előnyösen használható a fogplombe, mi által a fog meglazulása és a fogak darabos kihullása megakadályoztatik. Legmelegebben ajánlhatók tehát Popp J. G. cs. k. udv. fogorvos Anatherin készítményei a közönségnek és felhívjuk reá az érdeklődők szíves figyelmét. — E szer-ekből raktárt tart a városokban és a megyékben minden jóhitelű gyógyszer-tár-, fűszer- és diszmnűkereskedésben.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Kecskeméten, jún. 13. 1876.

Ezen lapok 24-ik számában „Közönség Köréből” czim alatt a helybeli ref. egyház tisztviselőire egy közlemény jelent meg, mely ha figyelemmel megolvastatik, nem található ugyan abban semmi figyelemreméltó, de minthogy kivált az utolsó pontjában némi epelázban szenved, engedessék meg észrevétel tenni nekem is az igazság érdekében; mihez képest

Nem helyeselhetem részemről közlő cselekvését, melyből az látszik nyilvánulni, hogy személyes ráncorból hurczol oly ügyet a közönség elé az egyház czége alatt, mely lehet, neki kívánatosabb leendett, ha azt egyedül a főgondnoknak

juttatja tudomásul, ki félretéve bármely tekintet, annak idején tárgyilagosan intézkedett volna s lehet, hogy közlő kívánsága szerint.

Kérdem tehát, miért fordult hozzám hetek után és miért nem tett jelentést azonnal, mihelyt S. I. algnodnok — szerinte — ötlet elmozdította? úgy-e néma gyermeknek anyja sem érti szavát, miként adhattam volna tehát orvoslást? Nemde már rég bevégeztetett azon munka más által, melyet ön lett volna elkészítendő, mikor ezen körülményt tudomásomra juttatá? úgy-e már azon munka önmre nem bizathatott akkor; amikor más által teljesített? és így érdekében, igaz, mit sem tehettem.

Mi pedig folyamodványának elintézését illeti? már abban engedjen meg közlő, miután az elnökek tudnia kell, mely ügyek tartoznak a tanács elé, melyek elnökök intézendők, így ügyét, úgy is mint tárgyilag elkészített, úgy is mint olyat, melyet oly egyén nyújtott be, kit nem az Egyháztanács választott, és így sem rendszeres fizetéssel, sem hivatalos tekintéllyel felruházva nincs, — és hogy ha minden darab munka más-más egyénre bízatik is, miután szeréntem nem az a kérdés, hogy ki csinálta, hanem az, hogy miként vagyis jól van-e elkészítve? a szerént láttam elintézendőnek, mint azt az általok közlött elnöki végzésben olvasni lehetett, és azon végzés nem az Egyháztanács üléséből adatott ki, mit közlő hibásan állít, de melyben igen is feltalálhatja azon tételt, hogy az

egyháználi munkától elmozdítva nincs, mi reá nézve a fő, mert részére fennáll azon előny, hogy adandó alkalommal igénybe vétethetik, míg elmozdítása esetén attól elzárva volna.

Nem tartom továbbá a félreértés megóvása végett közlőnek nyilvánítani, hogy az egyházi ügyek tárgyalása „nem úgy van már, mint volt — nem — régen,” mert mint folyamodványa is igazolja, az is megkapta az iktató-számot, mely alatt elintéztetett, de még így nincs vége, mert az ülésben utólagosan bejelentetett s így minden tárgy az Egyháztanácsnak tudomására juttatik.

Vége azt is elhiszem nyilatkozónak, hogy nem a „kenyér utáni sovargás” szogáltatá az indokot közleményéhez, és annál rosszabb, mert azt az úriimádságban is kérnünk kell; és megvalom, ez az, mit szivemből fájlok: mert nemcsak az az örök igazság, hogy elvész azon nép, mely tudomány nélkül való, de ott sincs istenáldása, hol a Jézus Krisztusnak az istenség eszményképének morálja s annak alapja — a szeretet megtagadatik, — hol a rokonság az egymás iránti szeretetlenségben igen sok helyen, fájdalom, a gyűlöletben nyilvánítatik és ismertetik fel, és melyre jelen ügy lefolyásánál is — bár esalódom — de alkalmasint következtetni lehet.

Szapponas István, főgondnok.

Felelős szerkesztő: SZELESS JÓZSEF.

H I R D E T É S E K.

!! A hamisítástól óvatik!!

Üres fogak kitöltésére

nincs hatályosabb és jobb szer, mint dr. **Popp J. G.** udv. fogorvos úr (Bécs város, Bognergasse Nr. 2.) fog-**ónja**, melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül be-
helyezhet odvas fogaiba, mely aztán a fogrészekkel és foghússal teljesen egyesül, s a fogakat a további elrom-
lástól óvja s a fájdalmat csillapítja.

Anatherin-szájviz

Dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvostól
Bécsben Stadt Bognergasse Nr. 2.

üvegekben 1 frt. 40 kr. a legkitűnőbb szer csúszos fogfájdalmakban, gyuladásoknál, a foghús daganatai-
és sebeinél; fölolvastja a létező fogkövet és megaka-
dályozza annak új képződését; az inogó fogakat a fog-
hús erősítése által szilárdítja; s midőn a fogakat és fog-
húst minden ártalmas anyagoktól megtisztítja, a szájuk
kellemes frisséget kölcsönöz és már rövid használat
után eltávolítja a kellemetlen szagot.

Anatherin-fogpasta

Dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvostól
Bécsben.

Egy üveggel 1 frt. 22 kr. Ezen készítmény a
lehellet frissességét és tisztaságát fenntartja, azonkívül a fo-
gaknak hőfokértséget kölcsönöz, azok romlását megaka-
dályozza és a foghúst erősíti.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.

A fogakat oly szépen tisztítja, hogy annak nap-
onkénti használata által nemcsak a közönséges fogkő
eltávolítatik, hanem a fogak zománca és finomsága is
mindinkább tökéletesül.

Kaphatók:

Kecskeméten: Molnár János, Katona Zsig-
mond és Machleid Alajos, Nagy-Körösön: Praxler N.
és Rudy J., Czeglédén: Persay A., Szolnokon: Ho-
ránszky S., Abonyban: Scheftsik M., Kun-Szent-
Miklóson: Tóth S., Félégyháza: Hoffler A., Szabad-
Szálláson: Rosznyay A., Izsákon: Horánszky S.,
Csongrádon: Jeszenszky K., Duna-Vecsen: Klinka A.,
Kis-Körösön: Gubas K. és Pankuk J., Kalocsán:
Horváth K., Mező-Túron: Somogyi J., és Majsán:
Tarjay P. gyógyszerész uraknál.

ÓVÁS.

Azt tapasztalom, hogy az általam 26 óta készített
és közkezdveltségű

Anatherin szájviz

hason név alatt hamisítatik és előadatik.

A t. közönség ámitására az ezen hamisítás készí-
tői ugyanazon felszerelést használják, mint minőkkel én
a saját gyártmányaimat ellátom.

Ennél fogva mindenkit figyelmeztetek, hogy az ál-
talam készített Anatherin szájviz mindenkor teljes czé-
gemmel J. G. Popp cs. kir. udvari fogorvos Bécs,
Bognergasse 2. a cs. kir. osztrák udvari ezimerrel (két
feju sas griffektől tartva) és a tör. ényesen letett óvjegy-
gyel lesz ellátva és mindazon készítmények, melyek
ugyan hasouló, de nem éppen az itt leirt felszereléssel
lesznek ellátva, hamisításnak tekintendők, egyidejűleg
azt is megjegyzem, hogy a hamisított Anatherin szájviz,
mely gyakran kártékony hatású, olesőbban adatik el.
Azért is, hogy egyrészt valódi Anatherin szájvizem jó
hírve a hamisított által csorbulást ne szenvedjen,
másrészt meg, hogy a hamisítók ellen fölléphessek,
tisztelettel fölkérem a t. cz. közönséget, hogy a ham-
sítottnak megismert Anatherin szájvizet, az eladó neve
megnevezése mellett, nálam valódi ellen cserélje ki.

J. G. Popp,

csász. kir. fogorvos
Bécs, Bognergasse 2.

3 (52—13)

KERTÉSZ és EISERT

Budapest, Dorottya-utca 2. színházteri szeglet,
a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az
egyedül náluk létező
D. Fèvre-féle szikviz önmaga készítéséhez magánzó-
nak legalkalmasabb
valódi

párisi szikviz-készülékeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint keiemesen üdítő, egészséges,
számos esetekben orvosilag rendelt ital, már is
általános használatba jött.

Készülékeink fő előnye az, hogy követve a
minden egyes darabhoz mellékelt utasítást, bárki
képes kitűnő, mindig friss, a gyárilag készült-
tiszta és olesőbb szikvizet készíteni, azokivül
pedig pezsgőber, málnavíz, limonádé s egyéb
frissítő itatok előállításához is alkalmasak.

A készülékek árai:

darabja frt. 2 — 4 — 6 — 8 — 10 messzelyes

darabja frt. 8 — 10 — 12 — 15. 17.—

Kitűnő minőségű szerek 1 font acidum

tartaricum és 1 1/2 font szikvizet tartalmazó cso-

magokban, csomagonként 2 frittal számítottak.

Írásbeli megbízások utánvél mellett gyorsan eszközöltetnek

ládaska és csomagolási díj a gép nagysága szerint 50—75 kr.

Együttal ajánljuk Berlin és Angolon legjobb gyáraiból

származó, a tisztálanságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztító

és javító

vizszűrő készülékeinket.

melyek 2 frt. 50 krtól 35 frig tartatnak készletben. Ezeknek raj-
zokkal ellátott kimerítő árjegyzékével szívesen szolgálunk.

39 (10—6)

Hirdetmény.

A kecskeméti Takarékpénztárnál letett s előleg-kölcsönök
biztosítékul szolgáló, ki nem váltott részvények, u. m.:

16 darab kecskeméti takarékpénztári,
6 „ „József” malmi,
5 „ „Gazd. Gözmalmi,
1 „ „Ipargyleti házrészvény, — és
1 „ „Népbanki betéti-lap

az intézet helyiségén, folyó hó 20-ik napján délelőtt 10 óra-
kor tartandó árverésen, a legtöbbet ígérőknek azonnali kész-
pénz fizetés mellett el fognak adatni; — mire venni szándékozók
meghívataknak.

Kecskemét, 1876. június 15.

Lestár Péter,

90 (1—1)

elnök.

Értesítés.

Ezennel bátorságot veszek magamnak a t. cz. kö-
zönséget és tisztelt vevőimet figyelmeztetni, hogy saját
felügyeletem alatt legnagyobb gonddal készített és
a budapesti kereskedelmi kamarától 100/875. számú
védjeggyel ellátott hatóságilag engedélyezett

sósborszesz

Kecskeméten: Buttinger Ferencz, Farkas Mi-
hály, Gyenes S. és Fiai, Harkay József, Katona Zsig-
mond, Lehoczky Gyula és Szóke Ferencz uraknál,
Félégyháza pedig Molnár Alajos úrnál mindig
eredeti áron kapható.

Tisztelettel

Bárvárt Károly,

91 (6—1)

Budapestben.